

DET BÖRJAR

MED FAIRTRADE!

**LÄS OM EN CERTIFIERING
SOM GÖR SKILLNAD**

A close-up photograph of a man, Albert Guébré, smiling broadly. He is wearing a white bucket hat and a white, slightly worn button-down shirt. He is holding a piece of cocoa pod with white pulp in his hands. The background is filled with large piles of cocoa beans, some in baskets and some on the ground. The lighting is bright and natural, suggesting an outdoor setting.

**"NÄR JAG SÄLJER MER FAIRTRADE-KAKAO FÅR JAG
RÅD MED SJUKVÅRD OCH UTBILDNING TILL MINA
BARN OCH KAN FÖRSÖRJA MIN FAMILJ BÄTTRE."**

**ALBERT GUÉBRÉ
KAKAODLARE I ELFENBENSKUSTEN**

DET BÖRJAR MED FAIRTRADE!

Vad är viktigt för dig när du handlar? Kanske är det smaken och kvaliteten, kanske är det priset. Men du vet väl att ditt val vid butikshyllan också kan förändra livet för människor på andra sidan jorden?

Varje litet val i butiken kan göra skillnad. Men när valet enbart handlar om att köpa den billigaste varan, då är det någon annan som får betala det verkliga priset – ofta i form av dåliga arbetsvillkor och skador på miljön.

Så här behöver det inte se ut, det inser allt fler företag och konsumenter idag. Just därför ökar också försäljningen av Fairtrade-märkta varor kraftigt, både i Sverige och internationellt.

Fairtrade handlar om att öppna upp för en internationell handel som baseras på respekt för mänskliga rättigheter och omtanke om miljön – en hållbar handel som framförallt syftar till att gynna första ledet av handelskedjan, där villkoren oftast är som sämst.

Väljer du Fairtrade-märkta produkter skapar du förutsättningar för förändring och utveckling. Det börjar med Fairtrade!

FATTIGDOM OCH PRISPRESS

– MOTSATSEN TILL UTVECKLING

Långa, hårda arbetsdagar och löner som inte går att leva på. Så ser verkligheten ut för många av de hundratal miljoner människor som står bakom produkterna vi dagligen konsumerar.

Att ha ett arbete leder inte automatiskt till att människor tar sig ur sin fattigdom. Osäkra anställningar och dåliga villkor kan snarare skapa hinder för utveckling, inte minst då lönen är så låg att barnen tvingas arbeta istället för att gå i skolan. Och när alla pengar går åt till att få mat på bordet finns det inte mycket över till andra livsnödvändiga behov, såsom sjukvård, mediciner, rent vatten och sanitet. Omtanken om miljön riskerar då att komma i sista hand.

Orsaken till dessa missförhållanden är ofta den hårda prispressen bakåt i handelskedjan samt olika handelshinder som gör att många odlare får svårt att konkurrera på den internationella marknaden. Följden blir att de som redan lever i utsatthet, ofta inom jordbrukssektorn, fastnar i fattigdom, utan framtidshopp och möjligheter till utveckling.

A man with a beard and a blue cap is smiling slightly. He is wearing a brown button-down shirt over a black t-shirt. He is holding a large yellow bag. The background is a banana plantation with green leaves and bunches of green bananas.

**"VI BEHÖVER EN RÄTTVIS LÖN FÖR ATT HA ETT
ANSTÄNDIGT LIV. VAR OCH EN VILL HA MÖJLIGHET
ATT KUNNA STYRA ÖVER SITT EGET ÖDE."**

**VILCIUS ETIENNE
BANANODLARE I DOMINIKANSKA REPUBLIKEN**

**"VI HAR UTBILDAT KVINNORNA. SÅ NU FINNS DET MÅNGA
YRKESVERKSAMMA KVINNOR HÄR SOM OCKSÅ DRIVER SINA
EGNA GÅRDAR. VI VILL ATT ALLA SKA VARA DELAKTIGA."**

**ISABEL ROBLES AMADOR
KAFFEODLARE I DOMINIKANSKA REPUBLIKEN**

Foto: Nicholas Södling

Kort om Fairtrade internationellt

- Certifieringen omfattar idag fler än 1 200 producentorganisationer i cirka 75 länder. Totalt gynnas fler än 7 miljoner odlare och anställda, inklusive familjemedlemmar.
- Fairtrade International ägs och styrs till 50 procent av odlarna. De deltar i beslutsfattande kommittéer och påverkar såväl kriterierna som de långsiktiga strategierna inom Fairtrade.
- Kontrollerna utförs av Flocert, ett oberoende kontrollorgan med ISO 17065-ackreditering.

FAIRTRADE, FÖRSÖRJNING OCH FÖRÄNDRING

Fairtrade är den enda certifieringen med uttalat mål att motverka fattigdom och stärka människors inflytande och handlingskraft – med syfte att skapa förändring och förutsättningar för utveckling.

Alla vill kunna leva på sitt arbete, alla vill få sina rättigheter tillgodosedda och ha inflytande över sitt eget liv. Här spelar handel och ekonomisk tillväxt en viktig roll, men inte utan schyssta spelregler. Och tyvärr räcker det inte alltid med nationell lagstiftning och internationella konventioner, eftersom det i många länder inte finns några garantier för att dessa efterlevs i praktiken.

Därför finns Fairtrade, en oberoende certifiering som genom bland annat utbildning, kriterier och kontroller för hållbar utveckling ger människor möjlighet att med egen kraft förbättra sina arbets- och levnadsvillkor.

Genom Fairtrade får odlare och anställda bättre kunskap om sina rättigheter, större försörjningsmöjligheter och en stärkt position på världsmarknaden. Det ger handlingskraft för förändring – och en möjlig väg ut ur fattigdomen.

EN CERTIFIERING FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

För att en vara ska kunna bli Fairtrade-märkt måste en rad krav i handelskedjan vara uppfyllda. Kraven bygger på internationella Fairtrade-kriterier för ekonomisk, social och miljömässig hållbar utveckling.

För anställda på banan-, ros- och teplantage handlar kriterierna bland annat om att ha rätt till något så grundläggande som anställningsavtal, men även till övertidsersättning och föräldraledighet, att få göra sin röst hörd och kunna organisera sig fackligt.

För till exempel kaffe-, kakao- och sockerodlare med egen mark är istället råvarupriset avgörande. Betalningen ska minst täcka produktionskostnaden och samtidigt ge möjlighet till hållbara investeringar på både kort och lång sikt.

EKONOMISK UTVECKLING

Genom Fairtrade får certifierade odlare tillgång till en större internationell marknad och möjlighet till ökad försäljning, vilket ger en tryggare försörjning. Kriterierna innebär inte

bara krav på långsiktiga handelsavtal, utan också successivt höjda lönenivåer för anställda samt ett minimipris för råvaran som utgångspunkt i förhandlingen mellan odlare och köpare.

SOCIAL UTVECKLING

Vid försäljningen av råvaran får odlarna en Fairtrade-premie. Den används till investeringar i lokalsamhälle och verksamhet, till exempel i hälsovård, utbildning, infrastruktur och förbättringar inom produktionen. Besluten för hur premien ska användas tas gemensamt av odlarna. Dessa beslut är en viktig del i demokratiutvecklingen tillsammans med en rad andra kriterier för bland annat ickediskriminering, jämställdhet och inflytande på arbetsplatsen.

MILJÖMÄSSIG UTVECKLING

Miljökriterierna handlar bland annat om förbud mot skadliga bekämpningsmedel, ansvar för grund- och ytvatten, skydd av utrotningshotade arter, hänsyn till biologisk mångfald och buffertzoner för att skydda känsliga naturområden. Dessutom används ofta Fairtrade-premien för en omställning till ekologisk produktion, vilket ger odlaren ett ytterligare högre pris för råvaran, utöver minimipriset och premien.

Läs mer om kriterier, kontroller och producentstöd på fairtrade.se

DET ÄR VÄRT ATT BETALA LITE MER FÖR VISSA VAROR

Vissa varor kostar lite mer än andra. Men det är värt priset. För när du väljer att betala några kronor extra för en Fairtrade-märkt vara, då vet du att det har ställts hårda krav på både mänskliga rättigheter och miljöhänsyn i produktionen av råvaran.

Nu är det upp till dig att visa odlare, producenter och företag att de har valt rätt väg. Dina val i butiken, på arbetsplatsen, i skolan, på restaurangen och i caféet gör skillnad.

För ju oftare du väljer just Fairtrade-märkt när du handlar, desto snabbare kan de som producerat råvarorna lämna fattigdomen bakom sig.

Visste du att ...

- cirka 9 av 10 svenskar känner till Fairtrade. Av dessa köper cirka 9 av 10 i genomsnitt minst en Fairtrade-märkt produkt i månaden.
- det finns fler än 2 500 Fairtrade-märkta produkter i Sverige.
- nästan varannan ros som säljs i Sverige är Fairtrade-märkt.

(Källa: TNS Sifo 2015 samt försäljningsstatistik för 2015.)

NU ÄR DET UPP TILL DIG!

Väljer du Fairtrade-märkta produkter skapar du möjligheter till förändring. Du bidrar till att odlare och anställda, med egen kraft, kan förbättra sina arbets- och levnadsvillkor. För vägen ut ur fattigdom går genom en hållbar handel, som leder till ekonomisk, social och miljömässig utveckling.

Åsögatan 119, 116 24 Stockholm 08-1220 89 00
info@fairtrade.se www.fairtrade.se

